Ministry of Higher Education and Scientific research

بەش: زمانی کوردی

کۆلێژ: پەروەردە/ شەقڵاوە

زانکۆ: سەلاحەددین

بابەت: دەروونزانی گەشە- کۆرسی دووەم

پەرتووکی کۆرس – قۆناغی دووەم

ناوی مامۆستا: چۆمان صباح سعید (ماستەر لە بەشی رێنمایی پەروەردەیی و دەروونی)

پلەی زانستی: ماموستای یاریدەدەر

ساڵی خوێندن: ٢٠٢٣-٢٠٢٤

پەرتووکی کۆرس
Course Book

1. ناوی کۆرس	دەروونزانی گەشە
2. ناوی مامۆستای بەر پرس	چۆمان صباح سعيد
3. بەش/ کۆلێژ	بەشی زمانی کوردی، کۆلێژی پەروەردەی/ شقلاوە
4. پەیوەندی	ئیمێل: Choman.saeed@su.edu.krd
5. یەکەی خوێندن (بە سەعات) لە هەفتەیەک	٣ کاژێری تیۆری
6. ژمارەی کارکردن	٣ رۆژ
7. کۆدی کۆرس	
8. پرۆفایەلی مامۆستا	- بەکالۆریۆس لە دەروونزانی لە زانکۆی سلاحەدین 2011-2012 . - ماستەر لە دەروونزانی لە زانکۆی سەڵاحەدین 2016. - پسپۆری وورد لە تەندروستی دەروونی.
9. وشە سەرەکیەکان	گەشەی مرۆڤ لە قۆناغە جوراوجورەکان:هەر لە دایك بوونەوە تاکو مردن، زیاتر سەرنج دانە سەر گەشەی قۆناغی مندالی و هەرزەکارییە ، وە کاریگەری گەشە لەسەر رەفتارو رەوشتی مرۆڤ لە هەر قۆناغێکدا.

10. ناوەرۆکی گشتی کۆرس:

پێناسەی بابەت: بابەتێکە کە لێکۆلینەوە لە گەشەی مرۆڤ دەکات لە قۆناغە جۆراوجۆرەکان و هەروەها ئاماژە بە گۆرانکاریە جەستەیی و فیسیۆلۆجیەکان دەکات کە لە مروڤ بەدی دەکرێن کە ئەویش گۆرانکارییە چەندیەکان دەگرێتەوە.

گرنگیی بابەت: بە گرنگ دەزانرێ لەم کۆرسەدا باس لە چەندین بنەما وزانیاری سەرەکی تایبەت بە چۆنیەتی گەشەکردنی منداڵ و ناسینی ڕەهەندی ژیانی منداڵ و چۆنیەتی جۆری پەروەردە کردنیان بکرێ تا یارمەتیان بدەن بۆ گەشەکردنێکی سەرکەووتوانە ، وە سەرنج و تیروانینەکانی مامۆستاو قوتابی و مەنهەجی خویندن بۆ ئەم بەشە زۆر بە گرنگ دادەنرێ بەتایبەت بۆ دەرچووانی بەشی ناوبراو بە مەبەستی ئەوەی کە وا لەقوتابی بکری کە بتوانێ ئاشنا ببێ بە خاسەیتەکان و بنەماکانی گەشەی گونجاو بۆ مندالان ، ئەم گەشەیەش چەندەها روانگە دەگرێتەوە وەك لە رووی گەشەی (ئەقلی و زمان و مەعریفی و کۆمەلایەتی و هەڵچوونی و...). لەگەل چەندەها ئەرك و راپۆرت کە لە لایەن قوتابیانەوە دەکری سەبارەت بە بابەتەکانی ئەم وانەیە پاشان گفتوگۆیان لێوە دەکرێ .

چونکە ئەم قوتابیانە لەگەڵ مندالانی کەم تەمەن هەڵسوکەوت دەکەن زۆریش پێویستە کەوا تایبەتمەندیەکان

و پرانسیپەکانی ئەم قۆناغە بزانن بۆ ئەوەی بتوانن بە گونجاوی هەلس و کەوت بکەن لەگەڵیان.

11. ئامانجەکانی کۆرس

ئامانج لە خوێندنی ئەم بابەتە ئاشنا کردنی قوتابیە بۆ بەدەست هێنانی زانیاری لە هەموو قۆناغەکانی گەشەی مرۆڤ لە هەر دوو لایەنی چەندی و جۆری کە ئەویش ئامازە بە لایەنی فسیۆلۆجی و دەروونی و کەسایەتی مرۆڤ دەدات لە هەر قۆناغێکدا.

ئامانجێکی تری ئەم بابەتە ئەوەیە کە قوتابی ئاشنا دەکات بە تایبەتی بە قۆناغی مندالی و هەرزەکاری کە رووبەرووی کێشە دەبنەوە لە رووی گەشە و پەرەسەندن دا بۆ چارەسەر کردنیان و هەروەها سوود لە زانیاریەکان وەربگرێت و لە داهاتوودا بەکاری بهێنی.

12. ئەرکەکانی قوتابی

بەگشتی پێویستە قوتابی پابەندی ئەم خاڵانە بێت:

1- ئامادەبوونی بەردەوام لە پۆلدا.
2- سەرنجدان و بەشداریکردن لە وانەکاندا.
3- ئامادەبوون لە هەموو تاقیکردنەوەکاندا.
4- خوێندنەوەی بەشێك لەو سەرچاوانەی بۆ ئەم بابەتە دیاریکراون.
5- نووسینی ڕاپۆرت یان پێشکەشکردنی سیمینار لە چوارچێوەی بابەتەکەدا بە مەبەستی بەهێزبوون لە بابەتەکە. بەتایبەتی ئەو قوتابییانەی لە تاقیکردنەوەکان نمرەیان لاوازە.

13. ڕێگەی وانەوتنەوە

- سەبارەت بە ڕێگای وانە وتنەوە، ئەم بابەتە پێویستی بە بەکارهێنانی ڕێگای (پرسیار و وەڵام+گفتوگۆ) هەیە.
- لە کەرەستە و هۆیەکانی فێرکردن، وانەکە پێویستی بە (تەختە و ماجیك، داتاشۆ) هەیە.

14. سیستەمی هەڵسەنگاندن

- تاقیکردنەوەکان لەسەر سیستەمی کۆرسات ئەنجام دەدرێت و لە کۆرسی یەکەم لە بابەتی دەروونزانی گەشەدا هەرتاقیکردنەوە لە سەر (٢٠) نمرە ئەنجام دەدرێت و کۆرسی دووەم دەروونزانی گەشە دەخوێنرێت.

15. ئەو خالانەی کە پێویستە قوتابی لە کۆتایی ئەم کۆرسە دا فێریان ببێ :

1. ئاشنابوونی قوتابی بە گرنگی بابەتەکەو زانینی هەستیاری ئەم بابەتەو ئەم قۆناغە بۆ منداڵ .

2. ئاشنابوونی قوتابی بە بنەماکانی دەروونزانی گەشەی منداڵ و ئاشناکردنی قوتابی بە چەمکەکانی: (گەشەی منداڵ ،بنەماکانی گەشەی منداڵ ،زاناکانی کە لەم بوارە کاریان کردووە) .

3. ئاشنابوونی قوتابی بە ڕێگاکانی چۆنیەتی یارمەتی دانی منداڵ بۆ گەشەکردنێکی سەرکەووتوانە لە کۆمەلگای کۆن و بەراوردیان بە ڕێگاکانی ئیستا .

16. لیستی سەرچاوە:

1- أحمد عبداللطيف أبوأسعد ،تعديل السلوك الانساني،2010
2- عبدالكريم قاسم أبو الخير، النمو من الحمل الى المراهقه،2004.
3- محمد نبيل النشواتي، الطفل المثالي ، تربيته و تنشئته ونموه،2002.
4- حامد عبدالسلام زهران،علم النفس النمو،1990.
5- حابس العواملة، علم النفس النمو و سايكولوجية الطفل،2003.
6- محمد ملحم سامي،علم النفس النمو دورة الحياة الانسان،2004.
7- عبدالرحمن عيسوي، سيكولوجية الشيخوخة،1994.
8- كريم شريف قەرەچەتانی ، سایکۆلۆژیای منداڵ و هەرزەکار،2009.
9- محمد عوده الريماوى،علم النفس النمو و الطفولة، 2003.

17. بابەتەکان

ناوی مامۆستای وانەبێژ

ناوی بابەت	هەفتە		چۆمان
پێشەكیەك لەسەر كۆرسەكەو ناساندنی كۆرسبوك وسەرچاوەكان	**هەفتەی یە کم**		**صباح**
پێشەکیەک لەسەر دەروونزانی گەشە	**هەفتەی دووەم**		**سعيد..** هەفتانە ٣
پێناسە و چەمکەکانی دەروونزانی گەشە	**هەفتەی سێیەم**		کاژێر
لایەنەکانی گەشەی مرۆڤ	**هەفتەی چوارەم**		
گرنگی دەرونزانی گەشە فاکتەرە کارەگەریەکانی سەر گەشەی مرۆڤ	**هەفتەی پێنجەم**		
گلاند و رژێنەکان	**هەفتەی شەشەم**		
قۆناغەکانی ژیان و پیویستیەکانی گەشە (قۆناغی مندالی و هەرزەکاری و پێگەیشتن و ناوەندی تەمەن و پیربون)	**هەفتەی حەوتەم**		
بێبەش بون و کاریگەری دایک لە ژیانی مندالدا	**هەفتەی هەشتەم**		
گرنگی باخچەی ساوایان لە ژیانی مندالدا	**هەفتەی نۆیەم**		
رەفتاری پشتبەستن بە کەسانی تر	**هەفتەی** دەیەم		
قۆناغەکانی گەشەی زمان	**هەفتەی** یازدهم		
گەشەی رەفتاری کۆمەلایەتی	**هەفتەی دوازدهم**		
رەفتاری شەرانگێزی	هەفتەی سیانزدهم		
سایکۆلۆژیای هەرزەکاری (نیشانەکانی بالغبون و کاریگەری دەروونی)	هەفتەي چواردهم		
تیۆرەکانی هەرزەکاری	هەفتەي پانزدهم		

-			

18. بابەتی پراکتیک (ئەگەر هەبێت): نییە

19. تاقیکردنەوەکان

پ ئەمانەی خوارەوە پێناسە بکە:
گلاندی نۆخامی ، رەفتاری شەرانگێزی ، رەفتاری کۆمەڵایەتی ، گلاندی دەرەقی ، پشتبەستنی هەڵچونی

پ جیاوازی چییە لە نێوان:

1- **گەشەکردن و پێشکەوتن**
2- بێبەشبونی کەرتی و تەواو
3- **هەرزەکاری و باڵغبوون.**

پ ئەمانەی خوارەوە وەلام بدەرەوە:
١.ئامانجە پەروەردەیەکانی باخچەی ساوایان چین بە نمونە باسی بکە؟
٢.**گەشەی زمان لە چەند قۆناغیك پێك هاتووە** بە وردی باسیان بکە.
٣.گرنگترین ئەو فاکتەرانە چین کە کاریگەری یان هەیە لەسەر هەلچونەکانی هەرزەکار.
پ ٤/ کێشەکانی قۆناغی هەرزەکاری چین بە خال روونیان بکەرەوە.

20. تێبینی تر: نییە

21. پێداچوونەوەی هاوەڵ